

Výbor pro ochranu zvířat používaných pro vědecké účely

Zpráva o činnosti v roce 2018

Vypracoval: doc. Ing. Petr Kunc, Ph.D.

Výbor pro ochranu zvířat používaných pro vědecké účely (VOZPVU) byl vytvořen v souladu s §20b zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů, a to s účinností od 18. 1. 2013. Od tohoto dne pracuje ve složení:

Předseda:

doc. Ing. Petr Kunc Ph.D.

Členové:

RNDr. Kristina Kejlová, Ph.D.

Ing. Petra Plodíková

RNDr. Hana Tejkalová, Ph.D.

Výbor se pravidelně schází 2x do roka na řádném zasedání. V naléhavých případech je možno řešit problémy písemnou formou pomocí elektronických prostředků. Administrativní zázemí poskytuje výboru oddělení ochrany zvířat Ministerstva zemědělství, které komunikuje s výborem především prostřednictvím jeho předsedy.

V roce 2018 se ve spolupráci s oddělením ochrany zvířat Ministerstva zemědělství (MZe - OoZ) uskutečnilo již tradiční výroční pracovní setkání zástupců státních orgánů příslušných ke schvalování projektů pokusů (SOPSPP). Schůzky se kromě členů VOZPVU zúčastnili také zástupci rezortních odborných komisí pro schvalování projektů pokusů (ROKSPP) a zástupci MZe - OoZ.

Hlavním tématem bylo projednání časového a věcného uplatňování směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/63/EU o ochraně zvířat používaných pro vědecké účely. Dle této směrnice musela ČR do 10. listopadu 2018 odeslat informace o jejím uplatňování.

Zástupcům SOPSPP byla předána informace o možnosti uvádět do rozhodnutí o schválení projektu pokusů informaci o alternativních metodách, a také byl zmíněn požadavek nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek (REACH), týkající se testování látek vyráběných v množství více než 100 tun ročně.

Dále byli přítomní seznámeni s připravovanými navrhovanými změnami směrnice 2010/63/EU, které jsou ve fázi interního návrhu. Změny se týkají zejména zpětného posouzení projektů pokusů a termínů uvedených ve směrnici. Tyto návrhy byly později projednány na následující schůzi VOZPVU. Výborem doporučené úpravy předložených šablon byly zaslány zpět EK a budou projednány v březnu 2019 na jednání vnitrostátních kontaktních míst pro implementaci směrnice 2010/63/EU (17. zasedání).

Též byl vznesen dotaz, jakým způsobem si SOPSPP ověřují dostupnost alternativních metod ke zkouškám na zvířatech. Zástupci SOPSPP uvedli, že využívají webové stránky Referenční laboratoře Evropské unie pro alternativy ke zkouškám na zvířatech (<https://eur-lex.europa.eu/jrc/ec.europa.eu/>) a publikované články.

Na svém následujícím řádném zasedání výbor také projednal informace Evropské komise vzniklé v souvislosti se směrnicí 2010/63/EU, týkající se následujících problémů:

- časová náročnost schvalování projektů pokusů týkajících se vkládání genů, která negativně ovlivňuje výzkum;
- nejednotnost vykazování používání geneticky upravených zvířat - pro statistické účely se musí vykazovat zvířata se škodlivým fenotypem, ale některé členské státy vykazují i neškodlivý fenotyp, může tedy docházet i k tomu, že fenotyp, který je v jednom státě vykazován jako neškodlivý, je v jiném státě vykazován jako škodlivý;
- v některých členských státech jsou projekty pokusů s neškodlivým fenotypem schvalovány do ustálení linie, v jiných státech jsou činnosti schváleny komplexně na dobu 5 let.

VOZPVU doporučil MZe - OoZ obrátit se na MŽP s žádostí o zaslání seznamu zařízení, které mají povoleno pracovat s GM zvířaty. V tomto seznamu jsou uvedena uživatelská,

chovatelská i dodavatelská zařízení a nemělo by tedy dojít k tomu, že by nebyla oslovena všechna příslušná zařízení.

V souladu s požadavkem stanoveným v § 20b odst. 2) písm. c) zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů, VOZPVU zpracoval a odevzdal MZe - OoZ zprávu s uvedením informací o struktuře, funkci a aktivitách výboru, o proběhlém poradenství pro státní orgány příslušné ke schvalování projektů pokusů a pro odborné komise pro zajišťování dobrých životních podmínek pokusných zvířat, o podpoře sdílení osvědčených postupů a o spolupráci s výbory pro ochranu zvířat používaných pro vědecké účely v jiných členských státech EU.

V rámci poradní činnosti státním orgánům příslušným pro schvalování projektů pokusů byl výbor opakovaně vyzván ke konzultacím vzniklých problémů a nejasností. Prvním problémem bylo vysvětlení pojmu „polyaetie“. Dle zkoumání VOZPVU to znamená takový způsob připouštění, kdy samci jsou ustájeni odděleně od samic, a pouze na dobu nezbytně nutnou pro páření jsou samci umístěni ve společné kleci nebo chovné nádobě s jednou nebo více samicemi.

V oblasti vzdělávání se také v roce 2018 členka výboru RNDr. Kristina Kejlová, Ph.D., která je schválenou lektorkou kursů podle § 15d a § 15e zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů, podílela na výuce v kurzech v českém i v anglickém jazyce.

VOZPVU dle svého statutu spolupracuje s ostatními výbory pro ochranu zvířat používaných pro vědecké účely (National Committees - NC) v rámci EU. Výbor konzultoval, na základě jejich požadavku, se zástupci italského NC systém vzdělávání v oblasti ochrany pokusných zvířat.

V květnu byl výbor požádán o stanovisko k navrhovaným změnám přílohy č. III (věnuje se požadavkům na zařízení, péči o zvířata a jejich umístění) směrnice 2010/63/EU. Dále jsou navrhovány změny přílohy č. IV (věnuje se metodám usmrcování zvířat) směrnice 2010/63/EU.

Členka VOZPVU RNDr. Kristina Kejlová, Ph.D., která je také národní kontaktní osobou sítě PARERE (Preliminary Assessment of Regulatory Relevance), se podílela na zpracování zprávy o rozvoji, validaci a podpoře alternativních přístupů, a šíření informací na vnitrostátní úrovni v letech 2015 - 2017. Tato zpráva bude dostupná na webových stránkách Evropské komise týkajících se zvířat používaných pro vědecké účely. V návaznosti na splnění povinnosti uplatňování směrnice 2010/63/EU, a to zasláním této informace o jejím uplatňování do 10. listopadu 2018, se ve dnech 15. – 16. 11. 2018 uskutečnilo v Bruselu druhé setkání předsedů NC členských států EU, kterého se zúčastnil předseda VOZPVU.

Před konáním jednání byly zástupcům Evropské komise zaslány požadované informace o podpoře a sjednocování přístupů v České republice k hodnocení žádostí o schválení projektů pokusů. Náplní setkání bylo seznámení účastníků s fungováním NC v jednotlivých zemích a návrhy na možnou spolupráci v rámci EU a možnosti posílení významu NC v členských zemích.

Koncem roku Výbor v rámci mezinárodní spolupráce zaslal nizozemským kolegům vyplněný dotazník o svém založení, funkci, složení, nezávislosti, kontaktu s autoritami udělujícími oprávnění k chovu, k dodávce k používání pokusných zvířat, kontaktu s odbornými komisemi pro zajišťování dobrých životních podmínek pokusných zvířat, dosažených úspěších a předpokládaných očekávaných výstupech. Zasláné informace přispějí k sjednocování činnosti NC v členských státech.

I v roce 2018, stejně jako v uplynulých letech, výbor reagoval na dotazy a žádosti laické veřejnosti a zabýval se jimi.

V roce 2019 bude VOZPVU pokračovat v naplňování směrnice 2010/63/EU, která je implementována v zákoně č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů.

V Praze dne 15. 1. 2019

